C/2025/1981

2025.4.11.

P10_TA(2024)0065

Az európai demokráciapajzzsal foglalkozó különbizottság létrehozása és felelősségének, létszámának és megbízatási időtartamának meghatározása

Az Európai Parlament 2024. december 18-i határozata az európai demokráciapajzzsal foglalkozó különbizottság felállításáról, valamint feladatainak, létszámának és megbízatása idejének meghatározásáról (2024/2999(RSO))

(C/2025/1981)

Az Európai Parlament,

— tekintettel az Elnökök Értekezlete által előterjesztett javaslatra,

— tekintettel az Európai Demokráciára vonatkozó cselekvési tervről szóló bizottsági közleményre (COM(2020)0790),

— tekintettel a digitális szolgáltatások egységes piacáról és a 2000/31/EK irányelv módosításáról szóló, 2022. október 19-i (EU) 2022/2065 európai parlamenti és tanácsi rendeletre (digitális szolgáltatásokról szóló rendelet) ([1]), valamint a digitális ágazat vonatkozásában a versengő és tisztességes piacokról, valamint az (EU) 2019/1937 és az (EU) 2020/1828 irányelv módosításáról szóló, 2022. szeptember 14-i (EU) 2022/1925 európai parlamenti és tanácsi rendeletre (digitális piacokról szóló jogszabály) ([2]),

— tekintettel „Az európai média a digitális évtizedben: a helyreállítást és átalakulást támogató cselekvési terv” című, 2021. október 20-i állásfoglalására ([3]),

— tekintettel a dezinformáció visszaszorítását célzó, 2022. évi gyakorlati kódexre,

— tekintettel az uniós jog megsértését bejelentő személyek védelméről szóló, 2019. október 23-i (EU) 2019/1937 európai parlamenti és tanácsi irányelvre ([4]),

— tekintettel a kritikus szervezetek rezilienciájáról és a 2008/114/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2022. december 14-i (EU) 2022/2557 európai parlamenti és tanácsi irányelvre ([5]),

— tekintettel a belső piaci médiaszolgáltatások közös keretének létrehozásáról és a 2010/13/EU irányelv módosításáról szóló, 2024. április 11-i (EU) 2024/1083 európai parlamenti és tanácsi rendeletre (a tömegtájékoztatás szabadságáról szóló európai rendelet) ([6]),

— tekintettel a közéletben részt vevő személyeknek a nyilvánvalóan megalapozatlan keresetekkel vagy visszaélésszerű bírósági eljárásokkal („közéleti részvételt akadályozó stratégiai perekkel”) szembeni védelméről szóló, 2024. április 11-i (EU) 2024/1069 európai parlamenti és tanácsi irányelvre ([7]),

— tekintettel az 5G-hálózatok kiberbiztonságával kapcsolatos kockázatcsökkentő intézkedések 2021. márciusi uniós eszköztárára,

— tekintettel a demokrácia védelméről szóló bizottsági közleményre (COM(2023)0630),

— tekintettel a harmadik országok nevében végzett érdekképviselet átláthatóságára vonatkozó harmonizált belső piaci követelmények megállapításáról és az (EU) 2019/1937 irányelv módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló, 2023. december 12-i bizottsági javaslatra (COM(2023)0637),

— tekintettel az Unióban zajló választási folyamatok inkluzivitásáról és rezilienciájáról, valamint az európai parlamenti választások európai jellegének és hatékony lebonyolításának megerősítéséről szóló bizottsági ajánlásra (C(2023)8626), valamint a polgárok és a civil társadalmi szervezetek közpolitikai döntéshozatali folyamatokban való szerepvállalásának és hatékony részvételének előmozdításáról szóló bizottsági ajánlásra (C(2023)8627),

([1]) HL L 277., 2022.10.27., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj.
([2]) HL L 265., 2022.10.12., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1925/oj.
([3]) HL C 184., 2022.5.5., 71. o.
([4]) HL L 305., 2019.11.26., 17. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1937/oj.
([5]) HL L 333., 2022.12.27., 164. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj.
([6]) HL L, 2024/1083, 2024.4.17., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj.
([7]) HL L, 2024/1069, 2024.4.16., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1069/oj.

— tekintettel az Európai Unió valamennyi demokratikus folyamatába történő külföldi beavatkozásról, többek között a félretájékoztatásról szóló, 2022. március 9-i állásfoglalására ([8]) (INGE 1),

— tekintettel az Európai Unió valamennyi demokratikus folyamatába történő külföldi beavatkozásról, többek között a dezinformációról szóló, 2023. június 1-jei állásfoglalására ([9]) (INGE2),

— tekintettel a Pegasus és azzal egyenértékű kémszoftverek használata tekintetében az uniós jog állítólagos megsértésének és az annak alkalmazása során állítólagosan elkövetett hivatali visszásságoknak a kivizsgálását követően a Tanácshoz és a Bizottsághoz intézett, 2023. június 15-i ajánlására ([10]),

— tekintettel a Finn Köztársaság korábbi elnöke, Sauli Niinistö által az Európai Bizottság elnökének különleges tanácsadójaként készített, „Biztonságosabb együtt – Európa polgári és katonai felkészültségének és készültségének megerősítése” című, 2024. október 30-i jelentésre,

— tekintettel eljárási szabályzata 213. cikkére,

A. mivel a külföldi beavatkozás súlyosan sérti az Unió alapját képező egyetemes értékeket és elveket, mint amilyen az emberi méltóság, a szabadság, az egyenlőség, a szolidaritás, az emberi jogok és az alapvető szabadságok tiszteletben tartása, a demokrácia és a jogállamiság; mivel bizonyítékok támasztják alá, hogy rosszindulatú és autoriter külföldi állami szereplők, valamint rosszindulatú nem állami szereplők információmanipuláció és más taktikák útján beavatkoznak az Unióban zajló demokratikus folyamatokba; mivel az ilyen támadások félrevezetik és megtévesztik a polgárokat, valamint befolyásolják szavazói magatartásukat, felerősítik a megosztó vitákat, megosztják és polarizálják a társadalmakat és kihasználják azok sebezhető pontjait, előmozdítják a gyűlöletbeszédet, rontják az olyan kiszolgáltatott csoportok helyzetét, amelyek nagyobb valószínűséggel válnak a dezinformáció áldozatává, torzítják a demokratikus választások és népszavazások integritását, gyanút keltenek a nemzeti kormányokkal, a közigazgatási szervekkel, a demokratikus renddel és a jogállamisággal szemben, és az európai demokrácia destabilizálására törekednek; mivel ez az egész uniós társadalom belső biztonságát és védelmét érintő kérdéssé vált;

B. mivel Oroszország évek óta folyamatosan példátlanul rosszindulatú és kiterjedt dezinformációs kampányt folytat mind a belföldi polgárok, mind az államok összességét magában foglaló nemzetközi közösség megtévesztése céljából, amely kampány az Ukrajna elleni, 2022. február 24-én indított agressziós háborújának előestéjén és azóta különösen intenzívvé vált; mivel e tekintetben folyamatos támogatásra és szoros együttműködésre van szükség Ukrajnával és Moldovával, valamint a Grúziában és a nyugat-balkáni országokban működő Európa-párti erőkkel, amely országok mindegyikét érinti az uniós konvergenciafolyamataikba való erőteljes orosz beavatkozás, és ennek során ki kell használni az információk és a bevált gyakorlatok kölcsönös cseréjének lehetőségeit;

C. mivel a harmadik országbeli állami szereplők és a rosszindulatú nem állami szereplők arra irányuló kísérletei, hogy rosszindulatú beavatkozással befolyásolják a demokrácia működését az Unióban és annak tagállamaiban, valamint nyomás alá helyezzék az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikkében rögzített értékeket, egy olyan, szélesebb körű bomlasztó tendencia részét képezik, amellyel a demokráciák világszerte szembesülnek;

D. mivel a rosszindulatú szereplők továbbra is igyekeznek beavatkozni a választási folyamatokba, kihasználni társadalmaink nyitottságát és pluralizmusát, illetve támadásokat intézni a demokratikus folyamatok, valamint az Unió és tagállamai rezilienciája ellen;

E. mivel a rosszindulatú autoriter szereplők egyre több dezinformációs kampányt folytatnak az uniós küldöttségek munkája ellen; mivel ez egyértelmű kísérlet az Unió külföldi stratégiai kommunikációjának akadályozására;

F. mivel 2024. október 8. előtt az EU és tagállamai nem rendelkeztek a harmadik országbeli rosszindulatú állami szereplők által irányított külföldi beavatkozással és dezinformációs kampányokkal kapcsolatos konkrét szankciórendszerrel, ami azt jelenti, hogy ezek a szereplők biztonsággal feltételezhették, hogy az Unió elleni destabilizáló kampányaik nem járnak majd következményekkel;

G. mivel e jelenségnek nem létezik egységes meghatározása és értelmezése, és a külföldi beavatkozás felderítésére, megelőzésére és elhárítására szolgáló jelenlegi uniós és nemzeti szintű jogszabályok és szakpolitikák továbbra is számos hiányosságot és joghézagot tartalmaznak;

H. mivel a külföldi beavatkozás, a dezinformáció, valamint a demokrácia elleni számos támadás és fenyegetés várhatóan egyre gyakoribbá és kifinomultabbá fog válni;

I. mivel a Parlamentnek az Unió demokratikus folyamataiba történő rosszindulatú külföldi beavatkozásokkal szembeni fellépésre vonatkozó korábbi ajánlásai hozzájárultak a probléma uniós szintű általános megértéséhez és tudatosításához;

([8]) HL C 347., 2022.9.9., 61. o.
([9]) HL C, C/2023/1226, 2023.12.21., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1226/oj.
([10]) HL C, C/2024/494, 2024.1.23., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/494/oj.

J. mivel az INGE 1 és az INGE 2 különbizottság meghallgatásai és munkája hozzájárult e problémák nyilvános elismeréséhez és kontextusba helyezéséhez, és sikeresen megteremtette a demokratikus folyamatokba történő külföldi beavatkozásról és a dezinformációról folytatott uniós vita kereteit;

K. mivel a rosszindulatú külföldi beavatkozás és a dezinformáció kezelése során a hasonlóan gondolkodó partnerek – köztük a parlamenti szereplők – közötti globális szintű, többoldalú együttműködésre és támogatásra van szükség; mivel a demokráciák fejlett készségeket és ellenstratégiákat alakítottak ki e fenyegetések és támadások kezelése során;

L. mivel a külföldi beavatkozás, a dezinformáció és a demokrácia elleni fenyegetések kezeléséhez sokrétű megközelítésre van szükség a kritikai gondolkodás, valamint a média- és információs műveltség ösztönzése, továbbá a polgári szerepvállalás és a demokráciával kapcsolatos oktatás előmozdítása érdekében;

M. mivel a hibrid fenyegetések és támadások teljes körű és ágazatokon átívelő válságokhoz vezethetnek, amelyek káros hatással vannak a biztonságra és a védelemre, a polgárok jóllétére, valamint a társadalom és a gazdaság egészének működésére, ami kulcsfontosságú kihívást jelent az Unió belügyei szempontjából; mivel ez az új realitás erőteljesebb megközelítést tesz szükségessé az uniós válságkezelés, valamint a polgári és védelmi felkészültség terén, amely magában foglalja a stratégiai előretekintés és előrejelzés fejlesztését, továbbá a korai figyelmeztetési, észlelési, elemzési és operatív koordinációs képességek megerősítését;

1. úgy határoz, hogy „az európai demokráciapajzzsal foglalkozó különbizottság” néven különbizottságot hoz létre, amely az illetékes állandó bizottságokkal együttműködve és konzultálva – amennyiben e bizottságoknak az eljárási szabályzat VI. melléklete szerinti hatás- és felelősségi körei érintettek – a következő feladatokat látja el:

   a) a meglévő és tervezett releváns jogszabályok és szakpolitikák értékelése a demokratikus folyamatokba való rosszindulatú beavatkozásra kihasználható esetleges joghézagok, hiányosságok és átfedések további feltárása érdekében, többek között a következők területén:

      i. az európai demokráciapajzs keretében létrehozandó és az európai demokráciáról szóló cselekvési terv keretében már létrehozott szakpolitikák, jogalkotási javaslatok és struktúrák, valamint a stratégiai iránytű vonatkozó eszközei, például az uniós hibrid eszköztár;

      ii. az uniós ügynökségek és a nemzeti hatóságok közötti együttműködés lehetőségei a bel- és igazságügy területén, többek között információmegosztási, hírszerzési és előzetes felderítési mechanizmusok céljából;

      iii. a „Biztonságosabb együtt – Európa polgári és katonai felkészültségének és készültségének megerősítése” című, 2024. október 30-i jelentésben felvázolt szakpolitikák és ajánlások;

      iv. az Unió demokratikus folyamataihoz, a helyzetismeret révén a demokrácia rezilienciájához, a média- és információs műveltséghez, a médiapluralizmushoz és a független újságíráshoz, a polgári szerepvállalás, az oktatás, a kritikai gondolkodás, valamint a polgárok tudatosságának és részvételének előmozdításához hozzájáruló szakpolitikák;

      v. a demokrácia rezilienciája a hazai hibrid fenyegetésekkel és támadásokkal, valamint a rosszindulatú beavatkozással szemben;

      vi. az online platformokon folytatott beavatkozás, különösen az online óriásplatformok felelősségének, valamint az Unión belüli demokráciára és demokratikus folyamatokra gyakorolt hatásának mélyreható értékelése révén;

      vii. a beavatkozás hatása a kritikus fontosságú infrastruktúrákra és a stratégiai ágazatokra, beleértve a külföldi befektetéseket és az Unióban található ingatlanok tulajdonlását;

      viii. hibrid fenyegetések és támadások, többek között, de nem kizárólag: katonai és nem katonai célpontokra irányuló kibertámadások, ember által készített szövegek és audiovizuális tartalmak, valamint külföldi beavatkozás és dezinformáció céljából mesterséges intelligenciával generált tartalmak és „deepfake”, politikai intézményekre irányuló beavatkozás, gazdasági befolyás vagy kényszerítés, globális szereplők általi beavatkozás az elit behálózásán, nemzeti diaszpórákon, egyetemeken és kulturális eseményeken keresztül, politikai tevékenységek rosszindulatú külföldi szereplők és adományozók általi burkolt finanszírozása, a külföldi uniós fellépést célzó külföldi információmanipuláció és beavatkozások, valamint a mesterségesen előidézett migrációs áramlások kiaknázása az állami szereplők egyre nagyobb szerepvállalása révén;

      ix. az egész Unióban egységesen magas szintű kiberbiztonságot és a kibertámadásokkal szembeni rezilienciát biztosító szakpolitikák, amennyiben azok demokratikus folyamatokhoz kapcsolódnak;

      x. a rosszindulatú állami és nem állami szereplők szerepe, működési módja és finanszírozása, valamint az általuk elkövetett fizikai szabotázs;

      xi. a beavatkozásnak a kisebbségek és a hátrányos megkülönböztetés által érintett más csoportok jogaira gyakorolt hatása;

xii. elrettentés, attribúció és kollektív ellenintézkedések, beleértve a szankciókat is;

xiii. szomszédsági és globális együttműködés, valamint multilateralizmus;

xiv. uniós székhelyű szereplők beavatkozása az Unión belül és harmadik országokban egyaránt;

xv. a választások tisztességességének és integritásának megőrzését, valamint a demokratikus fékek és ellensúlyok megerősítését célzó szakpolitikák és intézkedések;

b) az illetékes állandó bizottságokkal szoros együttműködésben arra vonatkozó ajánlások és javaslatok kidolgozása, hogy miként lehetne tovább orvosolni ezeket a hiányosságokat az Unió hibrid fenyegetésekkel és támadásokkal – többek között a külföldi információmanipulációval és beavatkozással – szembeni rezilienciájának erősítése érdekében, és miként lehetne javítani az Unió jogi és intézményi keretrendszerét;

c) a Bizottság és az Európai Külügyi Szolgálat tevékenységeinek értékelése a külföldi információmanipulációval és beavatkozással, valamint a hibrid fenyegetésekkel és támadásokkal szembeni küzdelem tekintetében;

d) a rosszindulatú harmadik országok többek között belföldi uniós szereplőkön és szervezeteken keresztül megvalósuló, az Unió céljait sértő és az uniós közvélemény befolyásolására létrehozott tájékoztató kampányaival és stratégiai kommunikációjával szembeni fellépés;

e) adott esetben az INGE 1 és INGE 2 különbizottságok által készített jelentések végrehajtásának nyomon követése;

f) hozzájárulás a külföldi beavatkozással, hibrid fenyegetésekkel, támadásokkal és dezinformációval szembeni általános intézményi rezilienciához;

g) kapcsolattartás más uniós intézményekkel és szervekkel, a tagállami hatóságokkal, más nemzetközi szervezetekkel és parlamentközi közgyűlésekkel, a civil társadalommal, valamint az érintett harmadik országokban működő állami és nem állami partnerekkel a hatáskörébe tartozó ügyekben, a hibrid fenyegetésekkel és támadásokkal, valamint a belföldi és külföldi információmanipulációval és beavatkozással szembeni uniós fellépés megerősítése érdekében; együttműködés különösen az ukrajnai és moldovai állami és nem állami partnerekkel, valamint a Grúziában és a nyugat-balkáni országokban található Európa-párti partnerekkel; az Oroszországból érkező manipulált narratívákkal szembeni fellépés, tekintettel arra, hogy Oroszország kritikus és folyamatos veszélyt jelent az Unió egészének stabilitására és biztonságára;

2. úgy határoz, hogy amikor a különbizottság munkája során bizalmas jellegű bizonyításfelvételre, személyes adatokat érintő tanúvallomások meghallgatására, vagy hatóságokkal és testületekkel bizalmas információkról, többek között az 1107/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ([11]) 63. cikke szerint bizalmasnak nyilvánított tudományos vizsgálatokról vagy azok részeiről folytatott eszmecserékre vagy meghallgatásokra kerül sor, az üléseket zárt ajtók mögött kell megtartani; úgy határoz továbbá, hogy a tanúknak és a szakértőknek joguk van ahhoz, hogy zárt ülés keretében tegyenek nyilatkozatot vagy tanúvallomást;

3. úgy határoz, hogy a nyilvános ülésekre meghívott személyek jegyzékét, az ilyen üléseken részt vevő személyek jegyzékét, valamint az ilyen ülések jegyzőkönyveit nyilvánosságra kell hozni;

4. úgy határoz, hogy a különbizottsághoz eljuttatott bizalmas dokumentumokat az eljárási szabályzata 227. cikkében foglalt eljárás szerint kell értékelni, továbbá úgy határoz, hogy az ilyen információkat kizárólag a különbizottság zárójelentésének elkészítéséhez lehet felhasználni;

5. úgy határoz, hogy a különbizottság 33 tagú lesz;

6. úgy határoz, hogy a különbizottság megbízatásának ideje 12 hónap, és hogy megbízatásának ideje az alakuló ülésének napján kezdődik;

7. úgy határoz, hogy a különbizottság félidős jelentést nyújthat be a Parlamentnek; úgy határoz továbbá, hogy a bizottságnak legkésőbb a 2026. januári plenáris ülésen az 1. bekezdésben meghatározott témákra összpontosító zárójelentést kell benyújtania a Parlamentnek, amely tényszerű megállapításokat és ajánlásokat tartalmaz a megteendő intézkedésekre és kezdeményezésekre vonatkozóan, az állandó bizottságoknak az eljárási szabályzat VI. mellékletében rögzített hatáskörei sérelme nélkül; hangsúlyozza, hogy az illetékes állandó bizottságoknak munkájuk során figyelembe kell venniük a különbizottság ajánlásait.

([11]) Az Európai Parlament és a Tanács 1107/2009/EK rendelete (2009. október 21.) a növényvédő szerek forgalomba hozataláról, valamint a 79/117/EGK és a 91/414/EGK tanácsi irányelvek hatályon kívül helyezéséről (HL L 309., 2009.11.24., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1107/oj).